

Sociale Dienst Oost Achterhoek

Tweede Bestuursrapportage 2012

Inleiding

Hierbij bieden wij u de tweede bestuursrapportage 2012 aan.

Deze tweede bestuursrapportage 2012 sluiten we af met een samenvatting van de onderwerpen waarop wij besluitvorming van u vragen. De financiële consequenties zijn verwerkt in een vierde wijziging van de begroting 2012 en een eerste wijziging van de begroting 2013 welke wij u eveneens ter vaststelling aanbieden.

1. Programma Werk en Activering

Trends en ontwikkelingen

In de afgelopen maanden, sinds de eerste bestuursrapportage, zijn er landelijk enkele grote ontwikkelingen geweest, met name het met terugwerkende kracht afschaffen van de huishoudtoets en de vertraging en mogelijk stopzetting van de WWnV (Wet Werken naar Vermogen).

- Het effect van het afschaffen van de huishoudtoets is tot nu toe nauwelijks of niet zichtbaar geweest in extra instroom. Ondanks dat een aantal aanvragen in het eerste half jaar is afgewezen of is teruggetrokken op basis van de huishoudtoets. Er is geen gerichte actie geweest om die mensen alsnog een uitkering “aan te bieden”. Wel is er in lijn met de landelijke aandacht in een brief melding gemaakt van het vervallen van deze toets.
- Wij gaan er vanuit dat de WWnV in enigerlei vorm uiteindelijk wel zal doorgaan. Daarom is ook de voorbereiding van de WWnV in de vorm van samenwerking met de Hameland gewoon conform planning doorgegaan. Per 1 september is het team Marktbewerking van SDOA verhuisd naar Lichtenvoorde om de intensieve samenwerking die per 1 januari gestalte moet krijgen in een “doe alsof”-situatie voor te bereiden.

Verder hebben wij onze uitvoering in 2012 doorgezet op basis van het Businessplan.

Businessplan

Begin dit jaar stonden nog twee actiepunten uit het Businessplan open m.b.t. het DOE-team en de scholingsvouchers.

- Over het DOE-team is er een afrondend notitie gemaakt waarin is aangegeven dat mede dankzij de projectbijdrage van MENZIS vooralsnog de voortzetting is gewaarborgd. Per september zijn er twee nieuwe begeleiders aangetrokken en is de ploeg uitgebreid tot 15 plaatsen waarvoor de selectie inmiddels heeft plaatsgevonden.
- Voor de scholingsvouchers is na overleg met het ROC een beperkt aantal cursussen beschikbaar. De daadwerkelijke extra inzet is tot nu toe beperkt gebleven tot minder dan vijf klanten.

Daarnaast zijn, als vervolg op het businessplan drie nieuwe acties opgepakt:

- het monitoren op basis van de indicatoren die zijn benoemd. In deze tweede bestuursrapportage zult u ook meer inhoudelijke cijfers terugvinden op basis van deze indicatoren.
- het verder uitwerken van mogelijkheden van social return bij gemeentelijke opdrachten. Dit actiepunt loopt nog.
- het handhavingsbeleid is geactualiseerd in lijn van de opzet die in 2011 al is doorgevoerd. In 2011 heeft dit ruim € 1,3 mln aan besparing opgeleverd. Tot en met augustus 2012 was dit ruim € 800.000. Het aantal afstemmingen van een uitkering als mensen zich niet aan de afspraken houden is ten opzichte van vorig jaar meer dan verdubbeld, 93 tot eind augustus 2012 tegen 41 eind augustus 2011.

Het belangrijkste actiepunt uit het Businessplan was de vorming van het team Marktbewerking. Inmiddels (tot 30 augustus) hebben zij 192 werkbezoeken afgelegd. Dit heeft geleid tot 159 plaatsingen waarvan 100 op werkervaringsplekken en 59 in een reguliere baan. Het gaat hierbij niet om 59 volledige (full time) banen. Het zijn deels parttime banen voor een aantal uren per week. Ook zijn we vanaf januari gestart met eigen cursusaanbod voor het aanleren van sociale en sollicitatievaardigheden. De vijf cursussen die tot en met juli zijn gehouden hebben 10 mensen geholpen om weer een baan te vinden. 14 anderen hebben vrijwilligerswerk, een opleiding of oproepwerk gevonden.

Halen we op deze manier onze doelstelling die in het businessplan is gedefinieerd? Ja.

De doelstelling van het businessplan is:

Het stabiliseren van de tekorten op het inkomensdeel van de gemeenten Berkelland, Oost Gelre en Winterswijk op het gemiddelde niveau 2011.

Het tekort in 2011 was € 4,7 miljoen voor de drie deelnemende gemeenten samen.

Omdat Oost Gelre en Winterswijk deels op historisch verdeelmodel worden gefinancierd loopt het tekort de komende jaren voor een deel "automatisch" terug.

Afgezien daarvan hebben we aangegeven dat we de totale uitgaven op het niveau van 2011 ofwel € 16,6 miljoen willen maximeren. Omgerekend naar aantal volledige uitkeringen, komen we dan uit op een maximaal aantal van 1.166 uitkeringen.

Volgens de verwachting op basis van het aantal klanten eind 2011 en de verwachte instroom, zouden we daarom in 2012 tenminste 347 volledige uitkeringsklanten moeten laten uitstromen naast de 'autonome' uitstroom die plaatsvindt door bijv. verhuizing, aangaan van een relatie, overlijden en dat soort redenen.

Tot eind augustus zijn er 174 in totaal uitgestroomd waarvan 50 mensen uitgestroomd naar arbeid. Van die 50 hebben er 9 mensen loonkostensubsidie. Het is duidelijk moeilijker dan vorig jaar om mensen te plaatsen. In 2011 waren er eind augustus 211 mensen uitgestroomd waarvan 65 mensen naar arbeid (1 met loonkostensubsidie).

Puur alleen kijkend naar deze aantallen halen we niet onze doelstelling van 347 volledige uitkeringen die uitstromen. Dit geeft echter een onvolledig en vertekend beeld als zouden we onze doelstelling niet halen. Bij de uitstroom horen namelijk ook nog twee andere prestaties:

- hoeveel mensen hebben we uit de uitkering gehouden?
- hoeveel mensen hebben door een parttime aanstelling een lagere aanvullende uitkering nodig? Immers drie mensen die elk een aanstelling hebben van 12 uur stromen niet uit omdat ze deels nog een uitkering nodig hebben maar de korting van deze drie mensen samen zorgt er wel voor dat er een volledige uitkering wordt bespaard.

Door een nog betere controle aan de poort houden we meer mensen uit de uitkering (actie uit het businessplan). Ondanks de toename van de werkloosheid en landelijk gezien het aantal bijstandsgerechtigden, is onze instroom tot eind augustus met 198 mensen tot nu toe beperkter dan in 2011. Eind augustus 2011 waren er al 253 mensen ingestroomd.

Per saldo is er sprake van een lichte groei (1%) van het aantal uitkeringsgerechtigden. Dit is vrijwel conform de hoofddoelstelling van het businessplan namelijk om het aantal uitkeringsgerechtigden te stabiliseren. Dat is tot nu toe gelukt ten opzichte van de 8% groei die we vorig jaar (zonder aanvullende maatregelen) hadden verwacht.

Financieel gezien zijn we goed op weg om onze doelstelling van maximaal € 16,6 miljoen in 2014 te halen. In het onderstaande bij programma 2 Inkomen zullen we voorstellen om in 2012 de budgetten aan te passen naar € 16 miljoen voor de WWB en € 1,2 miljoen voor de IOAW/IOAZ, in totaal dus € 17,2 miljoen. In de primitieve begroting 2012 hadden we voor deze posten nog in totaal € 18,7 miljoen geraamd.

Aanscherping WWB

Ten behoeve van de nieuwe wetgeving zijn er 24 actiepunten benoemd. De meeste daarvan zijn beleidsmatig (in de vorm van aanpassen verordeningen en beschikkingen) of procesmatig (bijv. aanpassen werkinstructies, automatisering, opleiding medewerkers, analyse van interne controle en financiële doorrekeningen).

Daarnaast is een bestandsanalyse doorgevoerd om na te gaan op hoeveel klanten de diverse maatregelen effect hebben of konden hebben. Vervolgens is op basis van deze analyse bepaald wat de meest effectieve manier was om deze mensen te informeren en dit op een goede, tijdige manier in te plannen.

Met uitzondering van twee actiepunten zijn de actiepunten tijdig afgerond. Een aantal acties die te maken hadden met de huishoudtoets zijn komen te vervallen. De twee nog openstaande punten betreffen:

- het doorvoeren van de opleidingsplicht. Mensen die jonger zijn dan 27 jaar en die nog recht hebben op voorliggende voorzieningen in de vorm van studiefinanciering moeten een opleiding oppakken. Als ze dat niet doen hebben ze in elk geval geen recht meer op bijstand. Het is lastig om de opleidingsplicht op een objectieve manier vast te stellen. Dat heeft niet alleen te maken met evt. opleidingsmogelijkheden maar ook met de inschatting of iemand een opleiding met enige kans op succes kan afronden. Het overleg met het Graafschapcollege, die hiervoor een leerbaarheidsmedewerker heeft aangesteld, loopt nog. Mogelijk dat hierbij ook een koppeling kan worden gelegd met het Loopbaanplein.
Een leerbaarheidsmedewerker is een medewerker die advies uit kan brengen of de klant nog in staat is om een opleiding te volgen.
- Door het vervallen van de huishoudtoets gaat een aantal mensen er op achteruit. In het overgangsrecht is aangegeven dat zij tot 1 januari 2013 de hogere uitkering behouden. De analyse hoeveel mensen dit betreft wordt momenteel uitgevoerd. Daarna zullen de betrokken klanten hierover worden geïnformeerd.

Werkplein Oost Achterhoek

Het UWV Werkbedrijf is op 14 juni 2012 vertrokken uit het Werkplein Oost Achterhoek. De werkzaamheden zijn nu geconcentreerd op het Werkplein in Doetinchem. Het

Werkgeversservicepunt is per 1 januari 2012 al naar Doetinchem vertrokken.

Ook de consultants van Hameland (arbeidsintegratie) hebben het Werkplein verlaten. Zij zijn nu gehuisvest op de vestiging in Lichtenvoorde.

Loopbaanplein

In samenwerking met het ROC en andere partners worden de mogelijkheden onderzocht tot het starten van een Loopbaanplein voor de regio Oost. Het UWV heeft de dienstverlening van het Werkplein in Winterswijk teruggetrokken. Dit Loopbaanplein zal de vrij gevallen ruimte gaan innemen en er toe bijdragen dat jongeren in de regio straks of aan het werk zijn of van de voorliggende scholingsvoorzieningen gebruik gaan maken.

Wet Sociale Werkvoorziening

De voorlopige budgetten 2012 voor de sociale werkvoorziening zijn inmiddels bekend. Deze zijn lager dan onze ramingen waardoor de ramingen moeten worden verlaagd, wel is er sprake van een aanvullende rijksbijdrage 2012. Binnen de Hameland-gemeenten is inmiddels ook de overdracht van de taakstelling WSW 2012 bekend. Het beeld is nu als volgt:

	Begroot 2012	Voorlopige toekenning 2012	Aanvullende toekenning 2012	Overdracht taakstelling (afgerond)	Nieuwe raming 2012	Verlaging raming 2012
Berkelland	9.603.000	9.167.445	64.386	38.131	9.269.962	- 333.038
Oost Gelre	9.001.000	8.423.282	59.159	38.650	8.521.091	- 479.909
Winterswijk	8.695.000	8.487.183	59.608	99.867	8.646.658	- 48.342

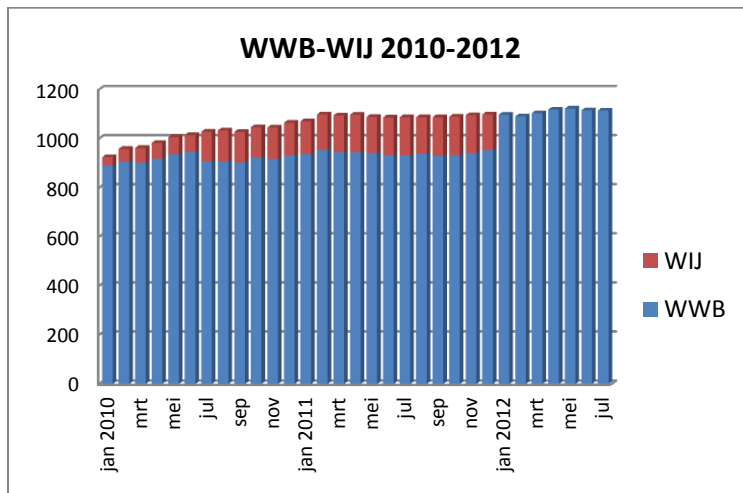
De ramingen voor 2013 zijn al gebaseerd op de verwachte toekenning voor 2013.

2. PROGRAMMA INKOMEN

Bijstelling budget Inkomensdeel WWB

In de eerste bestuursrapportage heeft al een bijstelling omlaag van dit budget plaatsgevonden. Ook is daarbij de verwachting aangegeven dat een verdere neerwaartse bijstelling nodig zou zijn. Dat blijkt inderdaad het geval.

Eerder in deze bestuursrapportage is aangegeven dat er in 2012 sprake is van een lichte groei (1%) van het aantal uitkeringsgerechtigden ten opzichte van 2011. Na een aanvankelijke stijging in de eerste maanden van dit jaar naar 1.122 klanten in mei, is het aantal nu teruggelopen tot 1.100 klanten.

In de eerste bestuursrapportage gingen we nog uit van een gemiddelde van 1.253 klanten in 2012 waarvoor een budget van € 17,5 mln nodig was. Wij stellen voor deze verwachting bij te stellen naar € 16 mln.

De verdeling van deze besparing over de drie deelnemende gemeenten is als volgt:

Berkelland	€ 608.000
Oost Gelre	€ 306.000
Winterswijk	€ 586.000

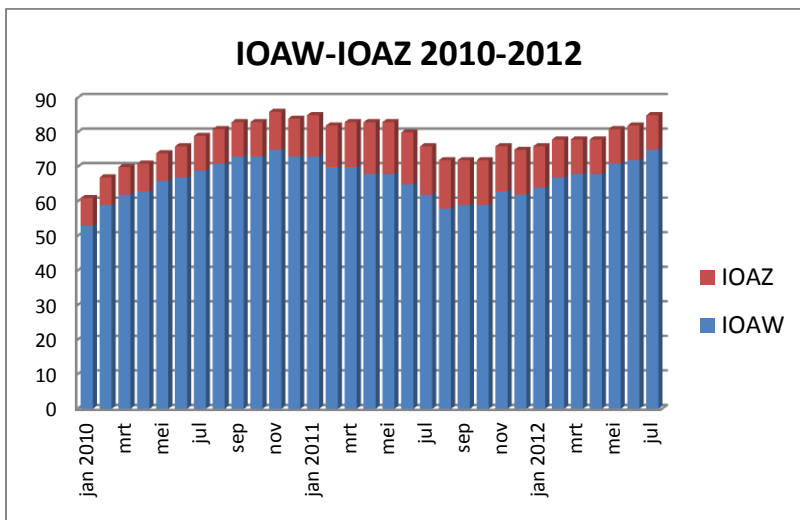
Het totale budget van € 16 miljoen is dan verdeeld op basis van de verdeling van het aantal klanten per september 2012.

Bijstelling budget Bijstand Zelfstandigen (BBZ)

Het beroep dat gedaan wordt op het Besluit Bijstand Zelfstandigen laat zich moeilijk voorspellen. Op dit moment is de verwachting dat de budgetten voor 2012 verlaagd kunnen worden met € 300.000 voor Berkelland, € 250.000 voor Oost Gelre en voor Winterswijk met € 250.000.

Bijstelling budget Inkomensvoorziening Oudere en gedeeltelijk Arbeidsongeschikte Werknemers (IOAW) en –Zelfstandigen (IOAZ)

Het aantal IOAW-ers en IOAZ-ers vertoont in de afgelopen jaren een grillig verloop.

In de eerste bestuursrapportage hadden we nog een stabilisatie verwacht van het aantal klanten. Het budget is toen naar beneden bijgesteld.

De afgelopen maanden is met name het aantal IOAW-klanten relatief sterk gestegen. Het gaat hierbij om mensen van 50 jaar en ouder die werkloos worden en na de WW-periode geen andere werk hebben kunnen vinden. Een direct verband tussen UWV-cijfers en bijstandscijfers is niet te leggen maar op basis van economische berichtgeving kan deze stijging wel een eerste voorbode zijn van de ontslaggolf die in de komende tijd wordt verwacht. En mogelijk dus al voor deze leeftijdscategorie al een aantal maanden aan de gang is.

Als we aannemen dat deze stijging doorzet is een verhoging van het IOAW-budget over 2012 nodig van € 345.000, naar € 1.043.000, dit is 50% meer dan het huidige budget van (per saldo) € 697.000. Hier staat tegenover dat het budget voor de IOAZ kan worden afgeraamd van € 185.000 naar € 115.000.

De wijziging per gemeente stellen we als volgt voor:

	IOAW	IOAZ
Berkelland	€ 133.000	€ - 36.000
Oost Gelre	€ 48.000	€ - 26.000
Winterswijk	<u>€ 164.000</u>	<u>€ - 8.000</u>
TOTAAL	€ 345.000	€ - 70.000

3. PROGRAMMA ONDERSTEUNING

Stadsbank/schulddienstverlening

Op 1 juli 2012 is de Wet gemeentelijke schuldhulpverlening in werking getreden. Voorstellen voor de uitvoering van de wet zijn aan de gemeenten gezonden. In hoofdlijnen bevestigt de wet het beleid dat wij in onze drie gemeenten voeren.

Doordat de schuldhulpverlening nu in de wet is vastgelegd, moeten de gemeenten beschikkingen afgeven aan degene die gebruik willen maken van de wet. De Stadsbank Oost Nederland is door de colleges gemachtigd om beschikkingen af te mogen geven. (Indien de Sociale Dienst dat zou doen, dan zouden wij het werk van de Stadsbank voor een deel over moeten doen.)

Op grond van deze besluiten kunnen de gebruikers bezwaar en beroep aantekenen. We beschikken nog niet over ervaringscijfers om het aantal gevallen waarin dat gebeurt in te kunnen schatten. De Sociale Dienst Oost Achterhoek voert de bezwaar en beroepsprocedures uit voor de gemeenten. Daarmee kunnen we tevens beter inhoud geven aan de signaal functie die we hebben op de uitvoering van de wet.

Een tweede punt dat met de invoering van deze wet is gewijzigd, is de eigen verantwoordelijkheid van de verzoeker voor het afhandelen van schulden. De verzoeker blijft verantwoordelijk voor zijn of haar schulden. Daarom spreken wij niet langer over schuldhulpverlening, maar over schulddienstverlening.

In de gemeente Berkelland is het beroep op de Stadsbank toegenomen waardoor een structurele verhoging van het budget met € 30.000 gewenst is. Voor Oost Gelre en Winterswijk verwachten we dat het huidige budget voldoende is.

Minimabeleid/Bijzondere bijstand

In 2011 was er met name in Berkelland en in Winterswijk sprake van overschrijdingen van budgetten bijzonder bijstand. De verwachting is dat, zonder bijstelling van het beleid, ook in 2012 en volgende jaren er sprake is van hogere uitgaven voor bijzonder bijstand.

Berkelland heeft ervoor gekozen om het huidige beleid in stand te laten. Via de eerste bestuursrapportage is het budget voor Berkelland bijgesteld.

Ook de gemeente Winterswijk heeft nu besloten om het huidige beleid in 2012 in stand te laten. De raming voor 2012 wordt daarom met € 392.000 verhoogd naar € 734.000.

De gemeente Winterswijk heeft aangegeven dat zij voor het voorzieningenniveau in 2013 nog een nader besluit wil nemen bij de vaststelling van de begroting 2013 van Winterswijk.

De grens om voor een Collectieve Zorgverzekering voor Minima (CZM) in aanmerking te komen ligt op 110% van de bijstandsnorm. Gelet op de steeds toenemende lastenverzwaring voor minima en dan vooral voor degenen die een beroep moeten doen op de zorgverzekering, willen we in 2013 het pakket uitbreiden met de eigen bijdragen voor huishoudelijke hulp. We zijn daarover in gesprek met de zorgverzekeraar en verwachten in het derde kwartaal met voorstellen richting de gemeenten te komen. Er is een groot verschil in uitgaven tussen de gemeenten door het verschil in pakket. Ook daarvoor zullen we met (harmonisatie)voorstellen komen.

5. BEDRIJFSVOERING

Algemeen bedrijfsvoering

De gemeenten Oost Gelre en Winterswijk hebben in 2011 een Meerjarige Aanvullende Uitkering (MAU) aangevraagd vanwege de langdurige tekorten op het uitkeringenbudget. Bij die aanvraag diende ook een Verbeterplan overlegd te worden waarin wij beschrijven met welke beleidsmaatregelen wij de tekorten terug gaan dringen. De gemeente Berkelland heeft in 2012 een

MAU- aanvraag gedaan voor de periode 2012-2014. Het bestuur heeft inmiddels ook ingestemd met het Verbeterplan 2012-2014 ten behoeve van de gemeente Berkelland.

Er is nu voor alle drie gemeenten een vastgesteld verbeterplan. Een belangrijk punt in dit plan is dat de kosten van het personeel dat met re-integratie activiteiten is belast mogen worden betaald vanuit het participatiebudget en dat daarmee het personeel met een tijdelijke aanstelling tot uiterlijk 1 januari 2014 bekostigd zou kunnen worden.

De gemeente Winterswijk heeft aangegeven per 1 januari 2013 de WMO administratie en betalingen weer zelf te willen doen. Wat daarvan de gevolgen voor de formatie zijn, is per november duidelijk.

Zowel op regionaal- als op lokaal niveau wordt gekeken naar de gewenste ontwikkelingsrichting voor de uitvoering van de sociale zekerheid naar de toekomst. Voor ons betekent dit dat een nadere samenwerking in het sociaal domein met Hameland wordt onderzocht. Het eerder geschetste model, werken met een publieke Inkomensvoorziening en een private Bemiddeling naar werk, wordt nu verder doorgerekend. Dit betekent dat we de contracten voor de collega's met een tijdelijke aanstelling in eerste instantie voor een half jaar zullen verlengen (tot 1 juli 2013).

Verder zien wij dit jaar een toename in de proceskosten. Deze worden deels veroorzaakt doordat er een groter klantenbestand is dan voorgaande jaren. Deels doordat een klant buitensporig bezwaar maakt.

Digitaal zaaksysteem

Binnenkort willen we starten met het digitaal zaaksysteem. Bij de start van de sociale dienst zijn al kredieten, exploitatiekosten en eenmalige kosten voor de digitalisering van het archief gereserveerd. Door de ontwikkelingen willen we nu verder gaan met de digitalisering dan we bij de start van de sociale dienst hadden voorzien. We willen nu overgaan op een digitaal zaaksysteem. De gemeente Oost Gelre heeft aangegeven dat zij ten behoeve van de WMO administratie bij onze digitalisering willen aansluiten. Dekking van het gehele project is aanwezig binnen de bestaande budgetten, gedeeltelijk door eenmalige of structurele verlaging van niet ict budgetten. Wel is het zo dat een groot deel van de eenmalige kosten niet in 2012 maar in 2013 gemaakt zullen worden. Daarom verzoeken we u om bij de jaarrekening de resterende budgetten voor dit project over te hevelen naar 2013.

BTW verhoging naar 21% per 1 oktober 2012

Per 1 oktober 2012 stijgt het BTW tarief van 19% naar 21%. Aangezien de bedrijfsvoeringsbudgetten inclusief BTW zijn heeft dit invloed op de ramingen. Voor 2012 is het verwachte effect € 7.000. Voor 2013 is het effect € 30.000.

6. Samenvatting

Besluitvorming

Wij vragen u te besluiten tot :

A vaststelling van de vierde begrotingswijziging 2012 waarbij de volgende wijzigingen op de begroting plaatsvinden:

➤ Verlaging budget WSW Berkelland	- € 333.000
➤ Verlaging budget WSW Oost Gelre	- € 480.000
➤ Verlaging budget WSW Winterswijk	- € 48.000
➤ Verlaging budget inkomensdeel WWB Berkelland	- € 608.000
➤ Verlaging budget inkomensdeel WWB Oost Gelre	- € 306.000
➤ Verlaging budget inkomensdeel WWB Winterswijk	- € 586.000
➤ Verlaging budget bijstand zelfstandigen(BBZ) Berkelland	- € 300.000
➤ Verlaging budget bijstand zelfstandigen(BBZ) Oost Gelre	- € 250.000
➤ Verlaging budget bijstand zelfstandigen(BBZ) Winterswijk	- € 250.000
➤ Verhoging budget IOAW Berkelland	€ 133.000
➤ Verhoging budget IOAW Oost Gelre	€ 48.000
➤ Verhoging budget IOAW Winterswijk	€ 164.000
➤ Verlaging budget IOAZ Berkelland	- € 36.000
➤ Verlaging budget IOAZ Oost Gelre	- € 26.000
➤ Verlaging budget IOAZ Winterswijk	- € 8.000
➤ Verhoging budget schulddienstverlening Berkelland	€ 30.000
➤ Verhoging budget minimabeleid Winterswijk	€ 392.000
➤ Verhoging van de bedrijfsvoeringsbudgetten ivm BTW verhoging	€ 7.000

B vaststelling van de eerste begrotingswijziging 2013 waarbij de volgende wijzigingen op de begroting plaatsvinden:

➤ Verlaging budget inkomensdeel WWB Berkelland	- € 608.000
➤ Verlaging budget inkomensdeel WWB Oost Gelre	- € 306.000
➤ Verlaging budget inkomensdeel WWB Winterswijk	- € 586.000
➤ Verhoging budget IOAW Berkelland	€ 133.000
➤ Verhoging budget IOAW Oost Gelre	€ 48.000
➤ Verhoging budget IOAW Winterswijk	€ 164.000
➤ Verlaging budget IOAZ Berkelland	- € 36.000
➤ Verlaging budget IOAZ Oost Gelre	- € 26.000
➤ Verlaging budget IOAZ Winterswijk	- € 8.000
➤ Verhoging budget schulddienstverlening Berkelland	€ 30.000
➤ Verhoging van de bedrijfsvoeringsbudgetten ivm BTW verhoging	€ 30.000

C Bij de jaarrekening de resterende budgetten voor het ICTproject digitaal zaakstelsel over te hevelen naar 2013.

Met vriendelijke groet,

Namens het Dagelijks Bestuur van de Sociale dienst Oost Achterhoek

Drs. A.J.M. Gildhuis
Manager